K. BARONA KONFERENCE 2026
29.–30. oktobris, Rīga

FOLKLORAS FREKVENCES: TRADICIONĀLĀ KULTŪRA SKAŅU AINAVĀS

No humanitāro zinātņu perspektīvas skaņa ir ne tikai fizikāls fenomens, kas rodas, mehāniskām svārstībām izplatoties vidē; skaņa ir pieredzes un nozīmes nesējs, kultūras prakse un komunikācijas forma. Tā ir cieši saistīta ar ķermeni, telpu, laiku un sociālajām attiecībām: skaņa tiek radīta, klausīta, regulēta un normēta noteiktos kultūrkontekstos. Skaņa ir subjektīva pieredze, kas ietver ne tikai fiziskos parametrus, bet arī uztveri, emocijas un atmiņu, tā strukturē sociālo telpu un laiku, veido identitāti un kolektīvo pieredzi. Cilvēks skaņu interpretē kontekstā, piešķirot tai emocionālu, sociālu un simbolisku nozīmi.

Pievēršoties skaņai kā burtiskā, tā metaforiskā nozīmē, konference rosina starpdisciplināru dialogu folkloristikā, etnomuzikoloģijā, antropoloģijā, kultūras mantojuma studijās un citās humanitāro zinātņu nozarēs. Konference piedāvā platformu teorētiskām refleksijām, empīriskiem pētījumiem un metodoloģiskām diskusijām.

Piesakot referātus, mudinām domāt šādos virzienos:

- Folklora un skaņu ainavas
- Folklora un atbalsis
- Folklora un rezonanse
- Folklora un klusēšana

Dalību konferencē aicinām pieteikt elektroniski līdz š.g. 30. jūnijam, aizpildot pieteikuma veidlapu un iesniedzot kopsavilkumu (līdz 250 vārdiem): https://ej.uz/barons_2026

Atbilde par referāta iekļaušanu konferences programmā tiks sniegta līdz 2026. gada 31. jūlijam.

Saziņai un jautājumiem: aigars.lielbardis@lulfmi.lv

LU Literatūras, folkloras un mākslas institūts
Latviešu folkloras krātuve
Izglītības un zinātnes ministrija

Konferenci atbalsta Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta apakšprogramma 05.04.00 "Krišjāņa Barona Dainu skapis"

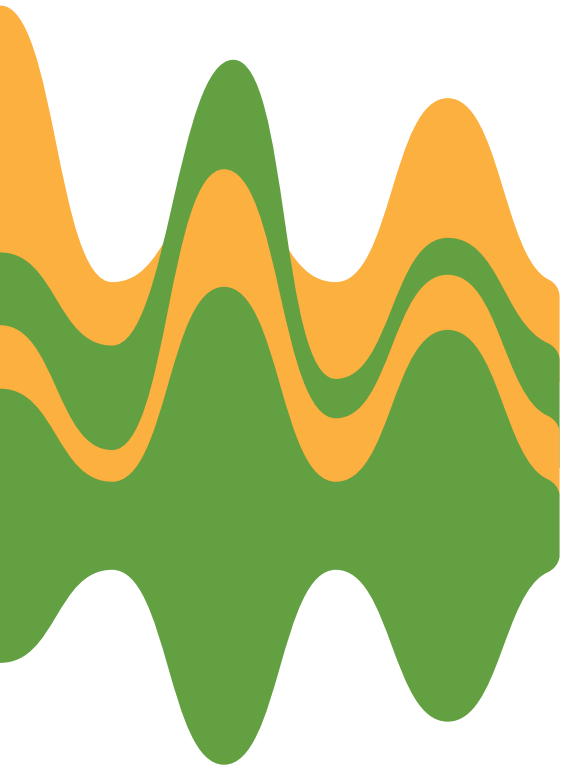

Folklora un skaņu ainavas. Aicinām pievērsties kā vēsturiskajām, tā mūsdienu skaņu ainavām, ar to saprotot noteiktai vietai, laikam vai sociālajai situācijai raksturīgo skaņu kopumu, kas veido vienotu un jēgpilnu vidi. Jēdziens uzsver ne tikai skaņu fizisko klātbūtni, bet arī to uztveri, interpretāciju un kultūras nozīmi. Mutvārdu tradīciju performativitāte, dabas skaņu un folkloras mijiedarbe, dziesmas, dziedāšana un dziedātāji. Mūsdienu skaņu kopainā tradicionālās balsis atskan arī digitālajā vidē, ierakstos un arhīvos, radot jautājumus par autentiskumu, reproducējamību un folkloras klātbūtni mūsdienu akustiskajā telpā.

Folklora un atbalsis. Rosinām pievērsties atbalsij kā analītiskai metaforai folkloras un tradicionālās kultūras kontekstā un pētniecībā, domāt gan par tradicionālajām skaņu praksēm mūsdienu kontekstos, piemēram, folkloras motīviem dažādos mūzikas un performances žanros, kā arī domāt par tradīciju kā par atkārtojumu un transformāciju procesu reizē – balsis, teksti un melodijas atbalsojas laikā un telpā, mainās līdz ar kontekstu, bet saglabā atpazīstamu struktūru, sasaucoties ar kultūras atmiņu un intertekstualitāti.

Folklora un rezonanse. Skaņa, kas rezonē ķermenī, rada kopības un emocionālas iesaistes sajūtu. Aicinām reflektēt par to, kā folkloras motīvi, balsis un skaņu prakses dažādos laikos, telpās un kopienās rezonē ar sociāliem, politiskiem un kultūras procesiem, par folkloru un tradicionālo mūziku kā kultūras opozīcijas praksi. Aicinām runāt par folkloras un dziedāšanas politisko nozīmi dažādos laikposmos, to nozīmi nacionālās identitātes un piederības veidošanās procesos.

Folklora un klusēšana. Klusums nav tikai skaņas neesamība, tas kalpo arī kā saziņas līdzeklis ar simbolisku un normatīvu funkciju. Mūsdienu skaņu ainavās tradicionālās klusuma prakses mainās urbanizācijas, tehnoloģiju un trokšņa apstākļos. Tādēļ aicinām domāt par klusumu kā strukturālu skaņas sastāvdaļu, kā frekvenci, kas nav izmērāma hercos, bet ir nozīmīga kultūras pieredzes, nozīmes un uztveres sakārtošanā. Rosinām atklāt noklusēto, nesadzirdēto un dot iespēju izskanēt marginālām balsīm folklorā un folkloras pētniecībā.